

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ven. Viri Thomæ Malleoli A Kempis, Canonici Regvlaris
Ordinis D. Avgvstini. Opera Omnia**

Thomas <von Kempen>

Dvaci, 1625

Liber Quartvs de Avgvstissimo Evcharistiæ Sacramento

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45790)

dilectos tuos probare consueuisti. In qua probatione non minus diligere debes & laudari, quàm si cælestibus consolationibus me repleres.

3. In te ergo Domine Deus, pono totam spem meam & refugium; in te omnem tribulationem & angustiam meam constituo, quia totum infirmum & instabile inuenio, quicquid extra te conspicio. Non enim proderunt multi amici, neque fortes auxiliarij adiuuare poterunt, nec prudentes consiliarij responsum utile dare, neque libri doctorum consolari, neque aliqua preciosa substantia liberare, nec locus aliquis secretus & amœnus conturari, si tu ipse non adsistas, iuues, confortes, consolers, instruas, & custodias!

4. Omnia namque quæ ad pacem videntur esse & felicitatem habendam, te absente nihil sunt, nihilque felicitatis in veritate conferunt. Finis ergo omnium bonorum, & altitudo vitæ, & profunditas eloquiorum tu es; & in te super omnia sperare, fortissimum solatium seruatorum tuorum. Ad te sunt oculi mei, in te confido Deus meus misericordiarum Pater. Benedic & sanctifica animam meam benedictione cælesti, vt fiat habitatio sancta tua, & sedes æternæ gloriæ tuæ; nihilque in templo tuæ dignitatis inueniatur, quod oculos tuæ maiestatis offendat. Secundum magnitudinem bonitatis tuæ, & multitudinem miserationum tuarum, respice in me, & exaudi orationem pauperis serui tui, longè exulantis in regione umbræ mortis. Protege & conserva animam serui tui, inter tot discrimina vitæ corruptibilis; ac comitante gratia tua, dirige per viam pacis, ad patriam perpetuæ claritatis. Amen.

LIBER QVARTVS

DE

AVGVSTISSIMO

EVCHARISTIÆ

SACRAMENTO

CAPITA LIBRI QVARTI.

*C*um quanta reuerentia Christus sit suscipiendus. Cap. 1.
Quod magna bonitas & charitas Dei in hoc Sacramento homini exhibetur. II.
 Quod

Dd 2

Quòd utile sit saepe communicare.

Quòd multa bona praestantur deuotè communicantibus.

De dignitate sacramenti, & statu sacerdotali.

Interrogatio de exercitio ante communionem.

De discussione propria conscientia, & emendationis proposito.

De oblatione Christi in cruce & propria resignatione.

Quòd nos & omnia nostra Deo debemus offerre, & pro omnibus orare.

Quòd sacra communio de facili non est relinquenda.

Quòd corpus Christi, & sacra Scriptura, maxime sunt anima fidei necessaria.

Quòd magna diligentia se debeat, communicaturus Christo, preparare.

Quòd toto corde anima deuota, Christi unionem in sacramento, affectare debet.

De quorundam deuotorum ardenti desiderio, ad corpus Christi.

Quòd gratia deuotionis, humilitate & sui ipsius abnegatione acquiritur.

Quòd necessitates nostras Christo aperire, & eius gratiam postulare debemus.

De ardenti amore, & vehementi affectu suscipiendi Christum.

Quòd homo non sit curiosus scrutator sacramenti, sed humilis imitator Christi, subdendo sensum suum sacra fidei.

Deuota exhortatio, ad sacram communionem.

VOX CHRISTI.

Matth. 11. **V**ENITE ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos, dicit Dominus. Panis quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita. Accipite & comedite, hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur. Hoc facite in meam commemorationem. Qui manducat carnem meam, & bibit meum sanguinem, in me manet & ego in illo. Verba, qua ego locutus sum vobis, spiritus & vita sunt.

CAPVT I.

Cum quanta reuerentia Christus sit recipiendus.

VOX DISCIPVLI.

HÆC sunt verba tua Christe, veritas æterna, quamuis non vno tempore prolata, nec vno in loco conscripta. Quia ergo tua sunt & vera, gratantur mihi & fideliter cuncta sunt accipienda. Tua sunt, & tu ea protulisti; & mea quoque sunt, quia pro salute mea ea edidisti. Libenter suscipio ea ex ore tuo,

tuo, vt arctius inferantur cordi meo. Excitant me verba tantæ pietatis, plena dulcedinis & dilectionis. Sed terrent me delicta propria: & ad capiendâ tantâ mysteria, me reuerberat impura conscientia. Prouocat me dulcedo verborum tuorum, sed onerat me multitudo vitiorum meorum.

2. Iubes, vt fiducialiter ad te accedam, si tecum velim habere partem; & vt immortalitatis accipiam alimoniam, si æternam cupiam obtinere vitam & gloriam. *Venite, inquis, ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos.* O dulce & amicabile verbum in aure peccatoris, quod tu Domine Deus meus, egenum & pauperem inuitas ad communionem tui sanctissimi corporis. Sed quis ego sum Domine, vt ad te præsumam accedere? Ecce, cali cælorum te non capiunt, & tu dicis: *Venite ad me omnes?* *Matth. 22.*

3. Quid sibi vult ista pijsima dignatio, & tam amicabile inuitatio? Quomodo ausus ero venire, qui nihil boni mihi conficius sum, vnde possum præsumere? Quomodo te introducam in domum meam, qui sapius offendi benignissimam faciem tuam? Reuerentur Angeli & Archangeli, metuunt sancti & iusti, & tu dicis: *Venite ad me omnes?* Nisi tu Domine hoc diceres, quis verum esse crederet? & nisi tu iuberes, quis accedere attentaret? Ecce, Noë vir iustus, in arcæ fabrica centum annis laborauit, vt cum paucis saluaretur; & ego quomodo me potero vna hora præparare, vt mundi fabricatorem cum reuerentia sumam? *ibide.*

4. Moyses famulus tuus magnus, & specialis amicus tuus, arcam ex lignis imputribilibus fecit, quam & mundissimo vestiuit auro, vt tabulas legis in ea reponeret; & ego putrida creatura, audebo te conditorem legis, ac vitæ datorem, tam facile suscipere? Salomon sapientissimus regum Israel, templum magnificentum septem annis, in laudem nominis tui ædificauit, & octo diebus festum dedicationis eius celebravit; mille hostias pacificas obtulit, & arcam fœderis in clangore buccinæ & iubilo, in locum sibi præparatum solenniter collocavit: & ego infelix & pauperrimus hominum, quomodo te in domum meam introducam, qui vix mediam expendere deuotè noui horam; & vti nam vel semel dignè ferè mediam? *Exod. 25. & 26.*

5. O mi Deus, quantum illi ad placendum tibi agere studuerunt. Heu quàm pusillum est, quod ago; quàm breue expleo tempus, cum me ad communicandum dispono. Rarè totus collectus, rarissimè ab omni distractione purgatus. Et certè in tua salutari deitatis præsentia, nulla deberet occurrere indecens cogitatio, nulla etiam occupare creatura; quia non angelum, sed angelorum Dominum suscepturus sum hospitio. *3. Reg. 6.*

6. Est tamen valde magna distantia, inter arcam foederis cum suis reliquijs, & mundissimum corpus tuum cum suis ineffabilibus virtutibus; inter legalia illa sacrificia futurorum praefiguratua, & veram tui corporis hostiam, omnium antiquorum sacrificiorum completiuam. Quare igitur non magis ad tuam venerabilem inardesco praesentiam? Cur non maiori me praeparo sollicitudine, ad uia sancta sumenda; quando illi antiqui sancti Patriarchae & Prophetae, Reges quoque & Principes cum universo populo, tantum deuotionis demonstrarunt affectum erga cultum diuinum.

7. Saltauit deuotissimus rex David coram arca Dei totis viribus, recolens beneficia olim indulta patribus. Fecit diuersi generis organa, psalmos edidit, & cantari instituit cum laetitia. Cecinit & ipse frequenter in cithara, Spiritus sancti afflatus gratia. Docuit populum Israel toto corde Deum laudare, & ore continuo diebus singulis benedicere & praedicare. Si tanta agebatur tunc deuotio ac diuinae laudis extitit recordatio coram arca testamenti; quanta nunc mihi & omni populo Christiano, habenda est reuerentia & deuotio in praesentia sacramenti, in sumptione excellentissimi corporis Christi?

8. Currunt multi ad diuersa loca, pro visitandis reliquijs sanctorum, & mirantur auditis gestis eorum; ampla aedificia templorum inspiciunt, & osculatur sericis & auro innoluta sacra ossa ipsorum. Et ecce, tu praesens es hic apud me in altari Deus meus, sanctus sanctorum, creator omnium, Dominus angelorum. Saepe in talibus videndis curiositas est hominum, & nouitas inuisorum, & modicus reportatur emendationis fructus; maxime ubi est tam leuis, sine vera contritione discursus. Hic autem in sacramento altaris, totus praesens es Deus meus, homo Christus Iesus; ubi & copiosus percipitur aeternae salutis fructus, quotiescunque fueris dignè ac deuotè susceptus. Ad istud verò non trahit leuitas aliqua, nec curiositas aut sensualitas; sed firma fides, deuota spes, & sincera charitas.

9. O inuisibilis conditor mundi Deus, quam mirabiliter agis nobiscum; quam suauiter & gratiosè cum electis tuis disponis, quibus temetipsum in Sacramento sumendum proponis! Hoc namque omnem intellectum superat; hoc specialiter deuotorum corda trahit, & accendit affectum. Ipsi enim veri fideles tui, qui totam vitam suam ad emendationem disponunt, ex hoc dignissimo sacramento, magnam deuotionis gratiam & virtutis amorem frequenter recipiunt.

10. O admirabilis & abscondita gratia Sacramenti, quam norunt tantum Christi fideles; infideles autem & peccatis seruientes,

8. Reg. 6.

uientes, experiri non possunt. In hoc Sacramento confertur spiritalis gratia, & reparatur in anima virtus amissa & per peccatum deformata, redit pulchritudo. Tanta est aliquando hæc gratia, vt ex plenitudine collatæ deuotionis, non tantum mens, sed & debile corpus, vires sibi præstitas sentiat ampliores.

II. Dolendum tamen valde & miserandum, super tepiditate & negligentia nostra; quod non maiori affectione trahimur ad Christum sumendum, in quo tota spes saluandorum consistit & meritum. Ipse enim est sanctificatio nostra & redemptio, ipse consolatio viatorum & sanctorum æterna fruitio. Dolendum itaque valdè, quod multi tam parum hoc salutare mysterium aduertunt, quod cælum lætificat, & mundum conseruat vniuersum. Heu cæcitas & duritia cordis humani, tam ineffabile donum non magis attendere; & ex quotidiano vsu etiam ad inaduertentiam defluere!

12. Si enim hoc sanctissimum Sacramentum in vno tantum celebraretur loco, & ab vno tantum consecraretur sacerdote in mundo; quanto putas desiderio ad illum locum & ad talem Dei sacerdotem homines afficerentur, vt diuina mysteria celebrari audirent? Nunc autem multi facti sunt sacerdotes, & in multis locis offertur Christus, vt tanto maior appareat gratia & dilectio Dei ad hominem, quanto latius est sacra communio diffusa per orbem. Gratias tibi Iesu bone pastor æternæ, qui nos pauperes & exules, dignatus es precioso corpore & sanguine tuo reficere, & ad hæc mysteria percipienda etiam proprii oris tui alloquio inuitare dicendo: *Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos.* Matth. 11.

CAPVT II.

Quod magna bonitas & charitas Dei in Sacramento homini exhibetur.

VOX DISCIPVLI.

I. S Vper bonitate tua magna misericordia tua Domine confisus, accedo æger ad saluatorem, esuriens & sitiens ad fontem vitæ, egenus ad regem cæli, seruus ad Dominum, creatura ad creatorem, desolatus ad meum pium consolatorem. Sed vnde hoc mihi, vt venias ad me? Quis ego sum, vt præstes mihi teipsum? Luce 11.
Quomodo audet peccator coram te apparere? Et tu, quomodo dignaris ad peccatorem venire? Tu nosti seruum tuum, & scis, quia nil boni in se habet, vnde hoc illi præstes. Confiteor igitur vilitatem meam, agnosco tuam bonitatem, laudo pietatem, & gratias ago propter nimiam charitatem. Propter teipsum enim

enim hoc facis, non propter mea merita; ut bonitas tua mihi magis innotescat, charitas amplior ingeratur, & humilitas perfectius cōmendetur. Quia ergo tibi hoc placet, & tu sic fieri iussisti, placet & mihi dignatio tua, & utinā iniquitas mea nō obfistat.

2. O dulcissime & benignissime IESU, quanta tibi reuerentia & gratiarum actio cum perpetua laude, pro susceptione sacri corporis tui debetur, cuius dignitatem nullus hominum explicare potens inuenitur. Sed quid cogitabo in hac communionē, in accessu ad Dominum meum; quem debite venerari nequeo, & tamen deuotē suscipere desidero? Quid cogitabo melius & salubrius, nisi meipsum totaliter humiliando coram te, & tuam bonitatem infinitam exaltando supra me? Laudo te Deus meus, & exalto in aeternum. Despicio me, & subiecio tibi in profundum vilitatis meae.

3. Ecce tu sanctus sanctorum, & ego sordes peccatorum. Ecce tu inclinas te ad me, qui non sum dignus ad te respicere. Ecce tu venis ad me, tu vis esse mecum, tu inuitas ad conuiuium tuum. Tu mihi dare vis caelestem cibum & panem Angelorum ad manducandum. Non alium sanē quā teipsum, panem viuum, qui de caelo descendisti, & das vitam mundo.

4. Ecce vnde dilectio procedit, qualis dignatio illucescit, quā magna gratiarum actiones & laudes tibi pro his debentur. O quam salutare & vtile cōsiliū tuum, cum istud instituisi; quā suauē & iucundum conuiuium, cum teipsum in cibum donasti. O quā admirabilis operatio tua Domine, quā potens virtus tua, quā ineffabilis veritas tua. Dixisti enim, & facta sunt omnia; & hoc factum est, quod ipse iussisti.

5. Mira res & fide digna, ac humanum vincens intellectum; quod tu Domine Deus meus, verus Deus & homo, sub modica specie panis & vini integer contineris, & sine consumptione a sumente manducaris. Tu Domine vniuersorum, qui nullius habes indigentiam, voluisti per Sacramentum tuum habitare in nobis; conserua cor meum & corpus immaculatum, ut laeta & pura conscientia, saepius tua valeam celebrare mysteria, & ad meam perpetuam accipere salutem, quae ad tuum praecipue honorem & memoriale perenne sanxisti & instituisi.

6. Latere anima mea, & gratias age Deo pro tam nobili munere & solatio singulari in hac lachrymarum valle tibi relicto. Nam quoties hoc mysterium recolis, & Christi corpus accipis; toties tuae redemptionis opus agis, & particeps omnium meritorum Christi efficeris. Charitas etenim Christi nunquam minuitur, & magnitudo propitiationis eius nunquam exhauritur. Ideo noua semper mentis renouatione ad hoc disponere te debes,

& ma-

*Psal. 77.
Ioan. 6.*

*Gen. 1.
Psal. 148.*

Psa. 15.

& magnum salutis mysterium aienta consideratione pensare. Ita magnum, nouum, & iucundum tibi videri debet, cum celebras aut Missam audis, ac si eodem die Christus primum in vterum Virginis descendens, homo factus esset, aut in cruce pendens, pro salute hominum pateretur & moreretur.

CAPVT III.

Quòd vtilè sit saepe communicare.

VOX DISCIPVLI.

1. **E** Ecce ego ad te venio Domine, vt bene mihi sit ex munere tuo, & lætiscer in conuiuio sancto tuo, quod parasti in dulcedine tua pauperi Deus. Ecce in te est totum, quod desiderare possum & debeo; tu salus mea & redemptio, spes & fortitudo, decus & gloria. Lætifica ergo hodie animam serui tui, quoniam ad te Domine Iesu animam meam leuauit. Desidero te nunc deuotè ac reuerenter suscipere: cupio te in domum meam inducere, quatenus cum Zachæo merear à te benedici, ac inter filios Abrahamæ computari. Anima mea corpus tuum concupiscit, cor meum tecum vniri desiderat.

Psal. 67.

Psal. 35.

2. Trade te mihi, & sufficit, nam præter te nulla consolatio valet. Sine te esse nequeo, & sine visitatione tua viuere non valeo. Ideoque oportet me frequenter ad te accedere, & in remedium salutis meæ recipere; ne fortè deficiam in via, si fuero cælesti fraudatus alimonia. Sic enim tu misericordissime Iesu, prædicans populis, & varios curans languores, aliquando dixisti: *b* Nolo eos ieiunos dimittere in domum suam, ne deficiant in via. Age igitur hoc mecum modo, qui te pro fidelium consolatione in Sacramento reliquisti. Tu es enim suavis refectio animæ; & qui te dignè manducauerit, particeps & hæres erit æternæ gloriæ. Necessarium quidem mihi est, qui tam sepe labor & pecco, tam citò torpesco & deficio; vt per frequentes orationes & confessiones, ac sacram tui corporis perceptionem, me renouem, mundem, & accendam; ne fortè diutius abstinendo, à sancto proposito defluam.

a Matt. 15.

b Marci 8.

3. Proni enim sunt sensus hominis ad malum, ab adolescentia sua; & nisi succurrat diuina medicina, labitur homo mox ad peiora. Retrahit ergo sancta cõmunio à malo, & confortat in bono. Si enim modò tam saepe negligens sum & tepidus, quando communico aut celebro; quid fieret, si medelam non sumerem, & tam grande iuuamen non quærerem? Et licet omni die non sim aptus, nec ad celebrandum bene dispositus; dabo tamen operam, congruis temporibus diuina percipere mysteria, ac tâta gratiæ participem me præbere. Nam hæc est vna principalis fidelis animæ consolatio, quamdiu peregrinatur à te in mortali corpore, vt sapius

Gen. 1. 3.

sapius memor Dei sui, dilectum suum deuota suscipiat mente.
 4. O mira circa nostræ pietatis dignatio; quod tu Domine Deus, creator & uiuificator omnium spirituum, ad pauperulam dignaris venire animam; & cum tota diuinitate tua ac humanitate, eius impinguare esuriem. O felix mens & beata anima, quæ te Dominum Deum suum meretur deuotè suscipere, & in tui susceptione, spiritali gaudio repleri. O quàm magnum suscipit Dominum, quàm dilectum inducit hospitem: quàm iucundum recipit socium, quàm fidelem acceptat amicum, quàm speciosum & nobilem amplectitur Sponsum, præ omnibus dilectis & super omnia desiderabilia amandum! Sileant à facie tua, (dulcissime dilecte mi) celū & terra, & omnis ornatus eorum; quoniã quicquid laudis habent ac decoris, ex dignatione tuæ est largitatis; nec ad decorè tui peruenient nominis, cuius sapientiæ non est numerus.

Psal. 146.

CAPVT IV.

Quòd multa bona præstantur deuotè communicantibus.

VOX DISCIPVLI.

Psal. 20.

Domine Deus meus, præueni seruum tuum in benedictionibus dulcedinis tuæ, vt ad tuum magnificū Sacramentum, dignè ac deuotè merear accedere. Excita cor meū in te & à graui torpore exue me. Visita me in salutari tuo, ad gustandā in spiritu suauitatem tuam, quæ in hoc Sacramento, tanquam in fonte plenariè latet. Illumina quoque oculos meos ad intuendum tantum mysterium, & ad credendum illud indubitata fide me roborata. Est enim operatio tua, non humana potentia: tua sacra institutio, non hominis adinuentio. Non enim ad hæc capienda & intelligenda aliquis idoneus per se reperitur, quæ angelicam etiam subtilitatem transcendūt. Quid ergo ego peccator indignus, terra & cinis, de tam alto sacro secreto potero inuestigare & capere?

Psal. 105.

2. Domine in simplicitate cordis mei, in bona firma fide, & in tua iussione, ad te cum spe ac reuerentiã accedo, & verè credo, quia tu præses hic in Sacramento; Deus & homo. Vis ergo, vt te suscipiam, & me ipsum tibi in charitate vniam. Vnde tuam precor clemenciam, & specialem ad hoc imploro mihi donari gratiam, vt totus in te liquefiam, & amore perefsum, atque de nulla aliena consolatione amplius me introniam. Est enim hoc altissimum & dignissimum Sacramentum, salus animæ & corporis, medicina omnis spiritalis languoris, in quo vitia mea curantur, passiones frenantur, tentationes vincuntur aut minuuntur: gratia maior infunditur, virtus incepta augetur, firmatur fides, spes roboratur, & charitas ignescit ac dilatatur.

3. Multa

3. Multa namque bona largitus es, & adhuc sapius largiris in Sacramento dilectis tuis deuotè communicantibus, Deus meus, susceptor anima mea, reparator infirmitatis humanae, & totius dator consolationis internae. Nam multam ipsis consolationem, aduersus variam tribulationum infundis, & de imo deiectionis propriae, ad spem tuae protectionis erigis, atque noua quadam gratia eos intus recreas & illustras: vt qui anxij primùm & sine affectione, se ante communionem senserant: postea refecti cibo potuque caelesti, in melius se mutatos inueniant. Quod idcirco cum electis tuis dispensanter agis, vt veraciter agnoscant, & patenter experiantur, quantum infirmitatis ex seipsis habeant, & quid bonitatis ac gratiae ex te consequantur. Quia ex semetipsis frigidi, duri, & inuototi; ex te autem feruentes, alacres, & deuoti esse merentur. Quis enim ad fontem suauitatis humiliter accedens, non modicū suauitatis inde reportat? Aut quis iuxta copiosum ignem stans, non parum caloris inde percepit? Et tu fons es semper plenus & superabundans, ignis iugiter ardens & nunquam deficiens.

Isaia 12.
Leuit. 6.

4. Vnde si mihi non licet haurire de plenitudine fontis, nec vsque ad satietatem potare; apponam tamen os meum ad foramen caelestis fistulae, vt saltem modicam inde guttulam capiam, ad refocillandam sitim meam, & non penitus exarescam. Et si necdum totus caelestis & tam ignitus, vt Cherubin & Seraphin esse possum; conabor tamen deuotioni insistere, & cor meum praeparare, vt vel modicam diuini incendij flammam, ex humili sumptione viuifici Sacramenti conquiram. Quicquid autem mihi deest Iesu bone, Saluator sanctissime, tu pro me supple benignè ac gratiosè, qui omnes ad te dignatus es vocare, dicens: *Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos.*

Genes. 2.

5. Ego quidem laboro in sudore vultus mei, dolore cordis torqueor, peccatis oneror, tentationibus inquietor, multis malis passionibus implicor & premor: & non est, qui adiuuet: non est, qui liberet & saluum faciat, nisi tu Domine Deus saluator meus, cui committo me & omnia mea, vt me custodias & perducas in vitam aeternam. Suscipe me in laudem & gloriam nominis tui, qui corpus tuum & sanguinem, in cibum & potum mihi paraasti. Praesta Domine Deus salutaris meus, vt cum frequentatione mysterij tui, crescat meae deuotionis affectus.

CAPVT V.

De dignitate Sacramenti, & statu sacerdotali.

VOX DOMINI.

1. **S**I haberes Angelicam puritatem, & sancti Ioannis Baptistae *Matth. 11.*
sanctitatem, non esses dignus hoc Sacramentum accipere,
nec

nec tractare. Non enim hoc meritis debetur hominum, quod homo consecret & tractet Christi Sacramentum, & sumat in cibum panem Angelorum. Grande mysterium, & magna dignitas sacerdotum; quibus datum est, quod Angelis non est concessum. Soli namque Sacerdotes, rite in Ecclesia ordinati, potestatem habent celebrandi, & corpus Christi consecrandi. Sacerdos quidem minister est Dei vtens verbo Dei per iussionem & institutionem Dei; Deus autem ibi principalis est auctor, & inuisibilis operator, † cui subest omne, quod voluerit, & paret omne, quod iusserit.

Psal. 77.

** Genes. 1.
Psal. 148.
& Rom. 8.*

1. Tim. 4.

Phil. 3.

Heb. 5.

2. Plus ergo credere debes Deo omnipotenti in hoc excellentissimo Sacramento, quam proprio sensui, aut alicui signo visibili. Ideoque, cum timore & reuerentia ad hoc opus est accedendum. Attende tibi, & vide cuius ministerium tibi traditum est per impositionem manus Episcopi. Ecce sacerdos factus es, & ad celebrandum consecratus. Vide nunc, vt fideliter & deuotè in suo tempore Deo sacrificium offeras, & teipsum irreprehensibilem exhibeas. Non alleuiasti onus tuum, sed arctiori iam alligatus es vinculo disciplinæ, & ad maiorem teneris perfectionem sanctitatis. Sacerdos omnibus virtutibus debet esse ornatus, & alijs bonæ vitæ exemplum præbere. Eius conuersatio, non cum popularibus & communibus hominum vijs, sed cum Angelis in cælo, aut cum perfectis viris in terra.

3. Sacerdos sacris vestibus indutus, Christi vices gerit, vt Deum pro se & pro omni populo, suppliciter & humiliter roget. Habet ante se & retro dominicæ crucis signum, ad memorandam iugiter Christi passionem. Ante se crucem in casula portat, vt Christi vestigia diligenter inspiciat, & sequi serueniter studeat. Post se cruce signatus est, vt aduersa qualibet ab alijs illata, clementer pro Deo toleret. Ante se crucem gerit, vt propria peccata lugeat. Post se, vt aliorum etiam commissa per compansionem defleat, & se medium inter Deum & peccatorem, constitutum esse sciat. Nec ab oratione & oblatione sancta torpescat, donec gratiam & misericordiam impetrare mereatur. Quando sacerdos celebrat, Deum honorat, Angelos lætificat, Ecclesiam adificat, viuos adiuuat, defunctis requiem præstat, & sese omnium bonorum participem efficit.

CAPVT VI.

Interrogatio de exercitio ante communionem.

VOX DISCIPULI.

1. **C**Vm tuam dignitatem, Domine, & meam vilitatem penso, valdè contremisco, & in meipso confundor. Si enim non accedo, vitâ fugio; & si indignè me ingestero, offensam incurro.

Quid

Quid ergo faciam, Deus meus, auxiliator meus, & confiliator in
nec essitatus?

2. Tu doce me viam rectam. Propone breue aliquod exerci-
tium, sacrae communioni congruum. Vtile est enim scire, quali-
ter scilicet deuotè ac reuerenter tibi præparare debea cor meum,
ad recipiendum salubriter tuum Sacramentum, seu etiam cele-
brandum tam magnum & diuinum sacrificium.

CAPVT VII.

De discussione propria conscientia, & emendationis proposito.

VOX DILECTI.

1. **S**uper omnia, cum summa humilitate cordis & supplici reue-
rentia, cum plena fide & pia intentione honoris Dei, ad hoc
Sacramentum celebrandum, tractandum, & sumendum, oportet
Dei accedere sacerdotem. Diligenter examina conscientiam
tuam; & pro posse tuo, vera contritione & humili confessione,
eam munda & clarifica; ita vt nil graue habeas aut scias, quod te
remordeat, & liberum accessum impediat. Habeas displicentiam
omnium peccatorum tuorum in generali; & pro quotidianis
excessibus, magis in speciali doleas & gemas. Et si tempus pati-
tur. Deo in secreto cordis cunctas confitere passionum tuarum
miserias.

2. Ingemisce & dole, quod adhuc ita carnalis sis & mundanus,
tam immortificatus à passionibus, tam plenus concupiscentia-
rum motibus, tam incustoditus in sensibus exterioribus, tam sæ-
pe multis vanis phantasij implicatus, tam multum inclinatus
ad exteriora, tam negligens ad interiora: tam leuis ad risum &
dissolutionem, tam durus ad fletum & compunctionem, tam
promptus ad laxiora & carnis commoda, tam segnis ad rigorem
& feruorem: tam curiosus ad noua audienda, & pulchra intuen-
da, tam remissus ad humilia & abiecta amplectenda, tam cupidus
ad multa habenda, tam parcus ad dandum, tam tenax ad retinen-
dum: tam inconsideratus in loquendo, tam incontinens in tacen-
do, tam incompressus in moribus, tam importunus in actibus;
tam effusus super cibum, tam surdus ad Dei verbum: tam velox
ad quietem, tam tardus ad laborem, tam vigilans ad fabulas: tam
sommolentus ad vigiliis sacras, tam festinus ad finem, tam vagus
ad attendendum: tam negligens in horis persoluendis, tam te-
pidus in celebrando, tam aridus in communicando, tam cito
distractus, tam raro plenè tibi collectus: tam subito commotus
ad iram, tam facilis ad alterius displicentiam, tam pronus ad iu-
dicandum, tam rigidus ad arguendum: tam lætus ad prospera,
tam debilis in aduersis: tam sæpe multa bona proponens, & modi-
cum ad effectum perducens.

3. His

3. His & alijs defectibus tuis, cum dolore & magna displicentia propria infirmitatis, confelsis ac deploratis, firmum statue propositum semper emendandi vitam tuam, & in melius proficiendi. Deinde cum plena resignatione & integra voluntate, offer teipsum in honorem nominis mei, in ara cordis tui holocaustum perpetuum, corpus tuum scilicet & animam mihi fideliter committendo, quatenus & sic dignè merearis ad offerendum Deo sacrificium accedere, & Sacramentum corporis mei salubriter suscipere.

4. Non est enim oblatio dignior, & satisfactio maior pro peccatis diluendis, quàm seipsum purè & integrè, cum oblatione corporis Christi in Missa & in communione Deo offerre. Si fecerit homo, quod in se est, & verè poenituerit, quotiescunque pro venia & gratia ad me accesserit, viuo ego, dicit Dominus, qui nolo mortem peccatoris, sed magis vt conuertatur & viuat, quoniam peccatorum suorum non recordabor amplius, sed cuncta ipsi indulta erunt.

CAPVT VIII.

De oblatione Christi in cruce, & propria resignatione.

VOX DILECTI.

1. *Isaia 53. & Hebr. 9.* Sicut ego meipsum, expansis in cruce manibus & nudo corpore, pro peccatis tuis Deo Patri sponte obtuli, ita vt nihil in me remaneret, quin totum in sacrificium diuinæ placationis transferret; ita debes & tu temetipsum mihi voluntariè, in oblationem puram & sanctam, quotidie in Missa cum omnibus viribus & affectibus tuis, quâto intimius vales, offerre. Quid magis à te requiro, quàm vt te studeas mihi ex integro resignare? Quicquid præter teipsum das, nihil oro, quia non quero datum tuum, sed te.

Prou. 23.

2. Sicut non sufficeret tibi, omnibus habitis præter me; ita nec mihi placere poterit, quicquid dederis te non oblato. Offer te mihi, & da te totum pro Deo, & erit accepta oblatio. Ecce ego me totum obtuli Patri pro te, dedi etiam totum corpus meum & sanguinem in cibum, vt totus tuus essem, & tu meus permaneres. Si autem in teipso steteris, nec sponte te ad voluntatem meam obtuleris, non est plena oblatio, nec integra erit inter vos vnio. Igitur omnia opera tua præcedere debet spontanea tuius in manus Dei oblatio, si libertatem consequi vis & gratiam. Ideo enim tam pauci illuminati & liberi intus efficiuntur, quia seipsum ex toto abnegare nesciunt. Est firma sententia mea: *Nisi quis renunciauerit omnibus, non potest meus esse discipulus.* Tu ergo, si optas meus esse discipulus, offer teipsum mihi cum omnibus affectibus tuis.

Luca 14.

CAPVT

CAPVT IX.

*Quod nos & omnia nostra Deo debemus offerre,
& pro omnibus orare.*

VOX DISCIPVLI.

I. Domine, omnia tua sunt, quæ in cælo sunt, & quæ in terra, Psal. 23.
Desidero meipsum tibi in spontaneam oblationem offerre, & tuus perpetuò permanere. Domine, in simplicitate cordis mei offero meipsum tibi hodie in feruum sempiternum, in obsequium & in sacrificium laudis perpetuæ. Suscipe me cum hac sancta oblatione tuî speciosi corporis, quam tibi hodie in præsentia Angelorum, inuisibiliter assistentium offero, vt sit pro me & pro cuncto populo tuo in salutem.

2. Domine, offero tibi omnia peccata & delicta mea, quæ omisi coram te, & sanctis Angelis tuis, à die quo primùm peccare potui vsque ad horam hanc, super placabili altari tuo. Vt tu omnia pariter incendas & comburas igne charitatis tuæ, & deleas vniuersas maculas peccatorum meorum, & conscientiam meam ab omni delicto emundes; & restituas mihi gratiam tuam, quam peccando amisi: omnia mihi plenè indulgendo, & in osculum pacis me misericorditer assumendo.

3. Quid possum agere pro peccatis meis, nisi humiliter ea confitendo & lamentando, & tuam propitiationem incessanter deprecando? Deprecor te, exaudi me propitius, vbi asto coram te Psal. 31.
Deus meus. Omnia peccata mea mihi displicet, nolo ea vnquam amplius perpetrare; sed pro eis doleo & dolebo, quamdiu vixero, paratus poenitentiam agere, & pro posse satisfacere. Dimitte mihi Deus, dimitte mihi peccata mea, propter nomen sanctû tuum; salua animam meam, quam precioso sanguine tuo redemisti. Ecce cõmitto me misericordiæ tuæ, resigno me in manibus tuis. Age mecum secundum bonitatem tuam, non secundum meam malitiam & iniquitatem.

4. Offero etiam tibi omnia bona mea, quamuis valdè pauca & imperfecta; vt tu ea emendes & sanctifices, vt ea grata habeas, & accepta tibi facias, & semper ad meliora trahas, nec non ad beatum ac laudabilem finem, me pigrum & inutilem homuncionem perducas.

5. Offero quoque tibi omnia pia desideria deuotorum, necessitates parentum, amicorum, fratrum, sororum, omniumque charorum meorum, & eorum, qui mihi vel alijs, propter amorem tuum benefecerunt, & qui orationes & Missas pro se suisque omnibus dici à me desiderauerunt & petierunt, siue in carne adhuc

432 DE IMITATIONE CHRISTI
adhuc uiuant, suciam seculo defuncti sint. Vt omnes sibi auxi-
lium gratiæ tuæ, opem consolationis, protectionem à periculis,
liberationem à pœnis, aduenire sentiant; & vt ab omnibus ma-
lis crepti, gratias tibi magnificas læti persoluant.

6. Offero etiam tibi preces & hostias placationis, pro illis spe-
cialiter qui me in aliquo læserunt, contristauerunt, aut vitupera-
uerunt, vel aliquod damnum vel grauamen intulerunt. Pro his
quoque omnibus, quos aliquando contristauit, conturbauit, gra-
uauit, & scandalizauit, verbis, factis, sciemer vel ignoranter, vt
nobis omnibus pariter indulgeas peccata nostra, & mutuas of-
fensiones. Aufer Domine à cordibus nostris omnem suspicionem,
indignationem, iram, & disceptationem, & quicquid potest cha-
ritatem lædere, & fraternam dilectionem minuere. Miserere, mi-
serere Domine, misericordiam tuam poscentibus. Da gratiam
indigentibus, & fac nos tales existere, vt simus digni gratia tua
perfrui, & ad vitam proficiamus æternam. Amen.

CAPVT X.

Quid sacra communio de facili non est relinquenda.

VOX DILECTI.

1. **F** Requenter recurrendum est ad fontem gratiæ & diuinæ mi-
sericordiæ, ad fontem bonitatis & totius pietatis; quatenus
à passionibus tuis & vitijs curari valeas, & contra vniuersas ten-
tationes & fallacias diaboli fortior atque vigilantior effici me-
rearis. Inimicus sciens fructum & remedium maximum, in sacra
communione positum; omni modo & occasione nititur fideles
& deuotos, quantum praualeat, retrahere & impedire.

Iob. 1.

2. Cum enim quidam sacrae communioni se aptare disponunt,
peiores Saranae immisiones patiuntur. Ipse nequam spiritus (vt
in Iob scribitur) venit inter filios Dei, vt solita illos nequitia sua
perturbet, aut timidos nimium reddat & perplexos, quatenus af-
fectum eorum minuat, vel fidem impugnando auferat, si forte aut
omnino communionem relinquunt, aut cum tepore accedant. Sed
non est quicquam curandum de versutijs & phantasijs illius,
quantumlibet turpibus & horridis, sed cuncta phantasmata in ca-
pat eius sunt retorquenda. Contemnendus est miser & deriden-
dus, nec propter insultus eius & commotiones, quas suscitât, sa-
cra est omittenda communio.

Prou. 13.

3. Sape etiam impedit nimia sollicitudo pro deuotione habenda,
& anxietas quadã de cõfessione facienda. Age secudum consi-
lium sapientum, & depone anxietatē & scrupulum, quia gratiam
Dei impedit, & deuotionem mentis destruit. Propter aliquam
paruam

paruam tribulationem vel grauitatem, sacram ne dimittas communionem, sed vade citius confiteri, & omnes offensiones alijs libenter indulge. Si verò tu aliquem offendisti, veniam humiliter precare, & Deus libenter indulget tibi.

Matt. 5.

4. Quid prodest diu tardare confessionem, aut sacram differre communionem? Expurga te eum primis, expue velociter venenum, festina accipere remedium, & senties melius, quàm si diu distuleris, si hodie propter istud dimittis, cras forsitan aliud maius eueniet, & sic diu posses à communionem impediri, & magis ineptus fieri. Quanto citius vales, à præsenti grauitate & inertia te excutias, quia nihil importat diu anxari, diu cum turbatione transire, & ob quotidiana obstacula se à diuinis sequestrare. Imò plurimum nocet diu communionem protelare, nam & grauem torporem consuevit inducere. Proh dolor, quidam tepidi & dissoluti, moras confitendi libenter accipiunt, & communionem sacram idcirco differri cupiunt, ne ad maiorem sui custodia se dare teneantur.

5. Heu, quam modicam charitatem, & debilem deuotionem habent, qui sacram communionem tam faciliter postponunt. Quàm felix ille & Deo acceptus habetur, qui sic viuit, & tali puritate conscientiam suam custodit, vt etiam omni die communicare paratus & bene affectatus esset, si ei liceret, & sine nota agere posset. Si quis interdum abstinet humilitatis gratia, aut legitima impediente causa, laudandus est de reuerentia. Si autem torpor obrepserit, seipsum excitare debet, & facere quod in se est, & Dominus ad desiderio suo pro bona voluntate, quam specialiter respicit.

6. Cum verò legitime præpeditus est habebit semper bonam voluntatem, & piam intentionem communicandi, & sic non carebit fructu Sacramenti. Potest enim quilibet deuotus, omni die & omni hora, ad spiritualem Christi communionem, salubriter & sine prohibitionem accedere, & tamen certis diebus & statuto tempore, corpus sui redemptoris cum affectuosa reuerentia sacramentaliter debet suscipere, & magis laudem Dei & honorem prætere, quam suam consolationem quærere. Nam toties *1. Cor. 11.* mysticè communicat & inuisibiliter reficitur, quoties incarnationis Christi mysterium passionemq; deuotè recolit, & in amore eius accenditur.

7. Qui aliter se non præparat, nisi instante festo vel consuetudine compellente, sæpius imparatus erit. Beatus, qui se Domino in holocaustum offert, quoties celebrat aut communicat. Non sis in celebrando nimis prolixus aut festinus, sed serua bonum communem modum cum quibus viuis. Non debes alijs generare molestiam & tedium, sed communem seruare viam secundum maiorum

Rc

iorum

CAPVT XI.

*Quod corpus Christi & sacra Scriptura, maxime sint anime
fidei necessaria.*

VOX DISCIPVLI.

1. **O** Dulcissime Domine Iesu, quanta est dulcedo deuote ani-
ma, tecum epulantis in conuiuio tuo, vbi ei non alius cibus
manducandus proponitur, nisi tu vnicus dilectus eius, super om-
nia desideria cordis eius desiderabilis. Et mihi quidem dulce fo-
ret in presentia tua, ex intimo affectu lachrymas fundere, & cum
pia Magdalena pedes tuos lachrymis irrigare. Sed vbi est haec
deuotio? Vbi lachrymarum sanctarum copiosa effusio? Certè in
conspectu tuo & sanctorum Angelorum tuorum totum cor meum
ardere deberet, & ex gaudio flere. Habeo enim te in sacramento
verè presentem, quamuis aliena specie occultatum.

2. Cor. 13.

2. Nam in propria & diuina claritate te conspicerè, oculi mei
ferre non possent; sed neque totus mundus in fulgore gloriae ma-
iestatis tuae subsisteret. In hoc ergo imbecillitati meae consulis,
quod te sub Sacramento abscondis. Habeo verè & adoro, quem
Angeli adorant in caelo: sed ego adhuc interim in fide, illi autem
in specie & sine velamine. Me oportet contentum esse in lumine
verae fidei, & in ea ambulare, donec aspiret dies aeternae claritatis,
& umbræ figurarum inclinentur. Cum autem venerit, quod per-
fectum est, cessabit usus Sacramentorum, quia beati in gloria cae-
lesti non egent medicamine Sacramentali, gaudent enim sine fi-
ne in presentia Dei, facie ad faciem gloriam eius specularantes, &
de claritate in claritatem abyssalis deitatis transformati, gustant
verbum Dei carnem factum, sicut fuit ab initio, & manet in a-
eternum.

Heb. 10. 11

3. Memor horum mirabilium, graue mihi fit tedium, etiam
quodlibet spirituale solatium, quia quamdiu Dominum meum
apertè in sua gloria non video, pro nihilo duco omne, quod in
mundo conspicio & audio. Testis es tu mihi Deus, quod nulla
me res potest consolari, nulla creatura quietare, nisi tu Deus me-
us, quem desidero aeternaliter contemplari. Sed non est hoc possi-
bile, durante me in hac mortalitate. Ideo oportet, vt me ponam
ad magnam patientiam, & meipsum in omni desiderio tibi sub-
mittam. Nam & sancti tui Domine, qui tecum iam in regno cae-
lorum exultant, in fide & patientia magna, dum viuerent, aduen-
tum gloriae tuae expectabant. Quod illi crediderunt, ego credo;
quod illi sperauerunt, ego spero; quod illi peruenierunt, per gra-
tiam

etiam tuam me venturum confido. Ambulabo interim in fide, exemplis confortatus sanctorum. Habebo etiam libros sanctos, pro solatio & vite speculo: atque super hæc omnia sanctissimum corpus tuum, pro singulari remedio & refugio.

4. Duo namque mihi necessaria per maximè sentio in hac vita, sine quibus mihi importabilis foret ista miserabilis vita. In carcere corporis huius detentus, duobus me egere fateor, cibo scilicet & lumine. Dedisti itaque mihi infirmo sacrum corpus tuum ad refectionem mentis & corporis; & posuisti lucernam pedibus meis, verbum tuum. Sine his duobus, bene viuere non possem: nam verbum Dei, lux anime meæ; & sacramentum tuum, panis vite. Hæc possunt etiam dici mensæ duæ, hinc & inde in gazophylacio sanctæ Ecclesiæ positæ. Vna mensa est sacri altaris, habens panem sanctum, id est, corpus Christi preciosum. Altera est diuinæ legis, continens doctrinam sanctam, erudiens fidem rectam, & firmiter vsq; ad interiora velaminis, vbi sunt sancta sanctorum, perducens. Gratias tibi Domine Iesu, lux lucis æternæ, pro doctrinæ sacre mensa; quam nobis per seruos tuos Prophetas & Apostolos aliosque doctores ministrasti.

Ioan. 6.

Psal. 118.

Psal. 22.

Heb. 9. 13.

5. Gratias tibi Creator ac Redemptor hominū, qui ad declarandam toti mundo charitatem tuam, cœnam parasti magnam, in qua non agnum typicum, sed tuum sanctissimum corpus & sanguinem proposuisti manducandum; lætificans omnes fideles conuiuio sacro, & calice inebrians salutari; in quo sunt omnes deliciae paradisi, & epulantur nobiscum Angeli sancti, sed suauitate feliciori.

Luca 14.

Ioan. 6.

Psal. 32.

Sap. 16.

6. O quàm magnum & honorabile est officium sacerdotum, quibus datum est Dominum maiestatis verbis sacris consecrare, labijs benedicere, manibus tenere, ore proprio sumere, & ceteris ministrare. O quàm mundæ debent esse manus illæ, quàm purum os, quàm sanctum corpus, quàm immaculatum cor erit sacerdotis, ad quem toties ingreditur auctor puritatis. Ex ore sacerdotis, nihil nisi sanctum, nihil nisi honestum & vtile procedere debet verbum, qui tam sæpe Christi accipit sacramentum.

7. Oculi eius simplices & pudici, qui Christi corpus solent intueri. Manus puræ & in cælum eleuatae, quæ creatorem cæli & terræ solent contrectare. Sacerdotibus specialiter in lege dicitur: *Sancti estote, quoniam ego sanctus sum Dominus Deus uester.*

Leuit. 19.

et 20.

8. A diuocet nos gratia tua omnipotens Deus, vt qui officium sacerdotale suscepimus, dignè ac deuotè tibi in omni puritate & conscientia bona famulari valeamus. Et si non possumus in tanta innocentia vitæ conuersari, vt debemus; concede nobis tamen dignè flere mala, quæ gessimus; & in spiritu humilitatis,

CAPVT XII.

*Quæd magna diligentia se debeat, communicaturus
Christo, præparare.*

VOX DILECTI.

*Psal. 23. &
Matt. 9.
Marc. 14.
& Luc. 22.
1. Cor. 5.
Exod. 24.*

1. **E**go sum puritatis amator, & dator omnis sãctitatis. Ego cor
purum quero, & ibi est locus requietionis meæ. Para mihi
canaculum grande stratum, & faciam apud te pascha cum disci-
pulis meis. Si vis, vt veniam ad te, & apud te maneam; expurga
vetus fermentum, & munda cordis tui habitaculum. Exclode
totum seculum, & omnem vitiorum tumultum: sede tanquam pas-
ser solitarius in testo, & cogita excessus tuos in amaritudine a-
nima tuæ. Omnis namque amans suo dilecto amatori optimum
& pulcherrimum præparat locum, quia in hoc cognoscitur affe-
ctus suscipientis dilectum.

2. Scito tamen te non posse satisfacere huic præparationi, ex
merito tuæ actionis, etiamsi per integrum annum te præparares, &
nihil aliud in mente haberes. Sed ex sola pietate & gratia mea,
permitteris ad mensam meam accedere; ac si mendicus ad pran-
dium vocaretur diuitis; & ille nihil aliud habeat ad tribuendum
beneficijs eius, nisi se humiliando & ei regratiando. Fac, quod in
te est, & diligenter facito, non ex consuetudine, non ex necessita-
te, sed cum timore, & reuerentia, & affectu, accipe corpus dilecti
Domini Dei tui, dignantis ad te venire. Ego sum, qui vocati, ego
iussi fieri, ego supplebo, quod tibi deest; Veni, & suscipe me.

3. Cum gratiam deuotionis tribuo, gratias age Deo tuo; non
quia dignus es, sed quia tui misertus sum. Si non habes, sed magis
aridum te sentis, insiste orationi, ingemisce & pulsa; nec desi-
stas, donec merearis micam aut guttam gratiæ salutaris accipe-
re. Tu mei indiges, non ego tui indigeo. Nec tu me sanctifica-
re venis, sed ego te sanctificare & meliorare venio. Tu venis, vt
ex me sanctificeris, & mihi vniaris; vt nouam gratiam recipias,
& de nouo ad emendationem accendaris. Noli negligere hanc
gratiam, sed præpara cum omni diligentia cor tuum, & introduce
ad te dilectum tuum.

4. Oportet autem, vt non solum te præpares ad deuotionem
ante communionem; sed vt etiam te sollicitè conserues in ea, post
sacramenti perceptionem. Nec minor custodia post exigitur,
quàm deuota præparatio prius. Nam bona postmodum custo-
dia, optima iterum est præparatio ad maiorem gratiam conse-
quendam. Ex eo quippe valde indispositus quis redditur, si statim
fuerit

fuert nimis effusus ad exteriora solatia. Caue à multiloquio, ma- *Prou. 10.*
ne in secreto, & frueri Deo tuo. Ipsum enim habes, quem totus
mundus tibi auferre non potest. Ego sum, cui te totum dare debes;
ita vt iam vltra non in te, sed in me absque omni sollicitudine vi-
uas.

CAPVT XIII.

*Quòd toto corde anima deuota, Christi vnionem in sacramento
affectare debet.*

VOX DISCIPVLI.

1. **Q** Vis mihi det Domine, vt inueniam te solum, & aperiam ti-
bi totum cor meum; & fruatur te, sicut desiderat anima mea;
& iam me nemo despiciat, nec vlla creatura me moueat vel respi- *Exod. 33.*
ciat; sed tu solus mihi loquaris, & ego tibi, sicut solet dilectus ad *Cant. 2.*
dilectum loqui, & amicus cum amico conuiuari? Hoc oro, hoc
desidero, vt tibi totus vniam; & cor meum ab omnibus creatis re-
bus abstraham, magisque per sacram communtonem ac frequen-
tem celebrationem, caelestia & aeterna sapere discam. Ah Domine
Deus, quando ero tecum totus vnitus & absorptus, meique tota- *Ioan. 15.*
liter oblitus? Tu in me, & ego in te, & sic nos pariter in vnum
manere concede.

2. Verè tu es dilectus meus, electus ex millibus, in quo com- *Cant. 5.*
placuit animæ meæ habitare omnibus diebus vitæ suæ. Verè tu
pacificus meus, in quo pax summa & requies vera; extra quem
labor & dolor, & infinita miseria. Verè tu es Deus absconditus, & *Prou. 3.*
consilium tuum non est cum impijs, sed cum humilibus & sim- *Sap. 12.*
plicibus sermo tuus. O quam suavis est (Domine) spiritus tuus,
qui vt dulcedinem tuam in filios demonstrares, pane suauissimo
de caelo descendente illos reficere dignaris. Verè non est alia na- *Deut. 4.*
tio tam grandis, quæ habeat deos appropinquantes sibi, sicut tu
Deus noster ades vniuersis fidelibus tuis; quibus ob quotidia-
num solatium & cor erigendum in caelum, te tribuis ad edendum
& fruendum.

3. **Q**uæ est enim alia gens tam inclyta, sicut plebs Christiana?
Aut quæ creatura sub caelo tam dilecta, vt anima deuota, ad quam
ingreditur Deus, vt pascat eam carne sua gloriosa? O ineffabilis
gratia! O admirabilis dignatio! O amor immensus homini singu- *Psal. 113.*
lariter impensus. Sed quid retribuam Domino pro gratia ista, pro
charitate tam eximia? Non est aliud, quod gratius donare que-
am, quam vt cor meum Deo meo totaliter tribuam, et intimo
coniungam. Tunc exaltabunt omnia interiora mea, cum perfe-
ctè fuerit vnita Deo anima mea. Tunc dicet mihi: Si tu vis esse
mecum, ego volo esse tecum. Et ego respondebo illi; Dignare

Domine manere mecum, ego volo libenter esse tecum. Hoc est totum desiderium meum ut cor meum tibi sit unitum.

CAPVT XIV.

De quorundam deuotorum ardenti desiderio, ad corpus Christi.

VOX DISCIPVLI.

Psal. 30.

1. **Q**uam magna multitudo dulcedinis tuæ Domine, quam abscondisti timentibus te. Quando recordor deuotorum a liquorum ad sacramentum tuum Domine, cum maxima deuotione & affectu accedentium; tunc sapius in me ipso confundor & erubescor; quod ad altare tuum & sacræ communionis mensam, tam tepidè & frigidè accedo. Quod ita aridus & sine affectione cordis maneo. Quod non sum totaliter accensus coram te Deo meo, nec ita vehementer attractus & affectus, sicut multi deuoti fuerunt; qui præ nimio desiderio communionis & sensibili cordis amore, à fletu se non potuerunt continere; sed ore cordis & corporis pariter, ad te Deum fontem viuum medullitus inhabitant; suam esuriem non valentes aliter temperare nec satiare nisi corpus tuum cum omni iucunditate & spiritali auiditate accepissent.

Luc. 24.

2. **O** vera ardens fides eorum, probabile existens argumentum sacræ præsentia tuæ. Isti enim veraciter cognoscunt Dominum suum, in fractione panis; quorum cor tam validè ardet in eis, de Iesu ambulante cum eis. Longè est à me saepe talis affectus & deuotio, tam vehemens amor & ardor. Esto mihi propitius Iesu bone, dulcis & benigne; & concede pauperi mendico tuo, vel interdum modicum de cordiali affectu amoris tui, in sacra communionem sentire. Ut fides mea magis conualescat, spes in bonitate tua proficiat; & charitas semel perfectè accensa, & caeleste manna experta nunquam deficiat.

3. Potens est autem misericordia tua, etiam gratiam desideratam mihi præstare; & in spiritu ardoris, cum dies beneplaciti tui venerit, me clementissimè visitare. Etenim licet tanto desiderio tam specialium deuotorum tuorum non ardeo, tamen de gratia tua illius magni inflammati desiderij desiderium habeo, orans & desiderans, omnium talium feruidorum amatorum tuorum participem me fieri, & eorum sancto consortio annumerari.

CAPVT XV.

Quod gratia deuotionis, humilitate & suis abnegatione acquiritur.

VOX DILECTI.

3. **Q**uod portet te deuotionis gratiam instanter querere, desideranter petere, patienter & fiducialiter expectare, gratanter recipere.

cipere, humiliter conseruare, studiosè cum eo operari; ac Deo terminum & modum supernæ visitationis, donec veniat, committere. Humiliare præcipuè te debes, cum parum aut nihil deuotionis interiùs sentis; sed non nimium deijci, nec inordinatè contristari. Dat sæpe Deus in vno breui momento, quod longo negauit tempore. Dat quandoque in fine, quod in principio orationis distulit dare.

2. Si semper citò gratia daretur, & pro voto adesset, non esset infirmo homini bene portabile. Propterea in bona spe & humili patientia, expectanda est deuotionis gratia. Tibi tamen & peccatis tuis imputa, cum non datur, vel etiam occultè tollitur. Modicum quandoque est, quod gratiam impedit & abscondit; si tamen modicum & non potius grande dici debeat, quod tantum bonum prohibet. Et si hoc ipsum modicum vel grande amoueris, & perfectè viceris, erit quod petisti.

3. Statim namque, vt te Deo ex toto corde tradideris, nec hoc vel illud pro tuo libitu seu velle quæsieris, sed integrè te in ipso posueris; vnitum te inuenies & pacatum; quia nil ita bene sapiet & placebit, sicut beneplacitum diuinæ voluntatis. Quisquis ergo intentionem suam, simplici corde sursum ad Deum leuauerit, seque ab omni inordinato amore seu displicètia cuiuslibet rei creatæ euacauerit, aptissimus gratiæ percipiendæ ac dignus deuotionis munere erit. Dat enim Dominus ibi benedictionem suam, vbi vasa vacua inuenerit. Et quâtò perfectiùs infimis quis renuntiat, & magis sibi ipsi per contemptum sui moritur; tanto gratia celerius venit, copiosius intrat, & altiùs liberum cor eleuat.

4. Tunc videbit, & affluet, & mirabitur, & dilatabitur cor eius in ipso, quia manus Domini cum eo, & ipse se posuit totaliter in manu eius vsque in sæculum. Ecce sic benedicetur homo; qui querit Deum in toto corde suo, nec in vanum accipit animam suam. Hic in accipiendo sacram Eucharistiam, magnam promeretur diuinæ vnionis gratiam; quia non respicit ad propriam deuotionem & consolationem, sed super omnem deuotionem & consolationem, ad Dei gloriam & honorem.

CAPVT XVI.

*Quod necessitates nostras Christo aperire & eius gratiam
postulare debemus.*

VOX DISCIPVLI.

1. **O** Dulcissime atque amantissime Domine, quem nunc deuotè desidero suscipere; tu scis infirmitatem meam & necessi-

Ec 4.

tatem.

ratem, quam patior; in quantis malis & vitijs iaceo; quam sepe sum grauatus, tentatus, turbatus, & inquinatus. Pro remedio ad te venio, pro consolatione & subleuamine te depreor. Ad omnia scientem loquor, cui manifesta sunt omnia interiora mea, & qui solus potest me perfecte consolari & adiuuare. Tu scis, quibus bonis indigeo præ omnibus, & quam pauper sum in virtutibus.

2. Ecce, sto ante te pauper & nudus, gratiam postulans & misericordiam implorans. Refice esurientem mendicum tuum; accende frigiditatem meam igne amoris tui; illumina cecitatem meam claritate præsentia tua. Verte mihi omnia terrena in amaritudinem; omnia graua & contraria in patientiam; omnia infirma & creata in contemptum & obliuionem. Erige cor meum ad te in caelum, & ne dimittas me vagari super terram. Tu solus mihi ex hoc iam dulcescas vsque in seculum; quia tu solus cibus & potus meus, amor meus & gaudium meum, dulcedo mea & totum bonum meum.

1. Cor. 6.

3. Vitam me totaliter ex tua præsentia accendas, comburas, & in te transmutes; vt vnus tecum efficiar spiritus, per gratiam internæ vnionis, & liquefactionem ardentis amoris. Ne patiaris me ieiunum & aridum à te accedere, sed operare mecum misericorditer, sicut sæpius operatus es cum sanctis tuis mirabiliter. Quid mirum, si totus ex te ignescerem, & in meipso deficerem; cum tu sis ignis semper ardens & nunquam deficiens; amor corda purificans, & intellectum illuminaus.

CAPVT XVII.

De ardenti amore & vehementi affectu suscipiendi Christum.

VOX DISCIPVLI.

1. **C**VM summa deuotione & ardenti amore, cum toto cordis affectu & seruore desidero te Domine suscipere; quemadmodum multi sancti & deuota personæ in communicando te desiderauerunt; qui tibi maxime in sanctitate vitæ placuerunt, & in ardentissima deuotione fuerunt. O Deus meus, amor æternus, totum bonum meum, felicitas interminabilis; cupio te suscipere cum vehementissimo desiderio & dignissima reuerentia, quam aliquis sanctorum vnquam habuit, & sentire potuit.

2. Et licet indignus sim omnia illa sentimenta deuotionis habere, tamen offero tibi totum cordis mei affectum, ac si omnia illa gratissima inflammata desideria solus haberem. Sed & quocumque potest pia mens concipere & desiderare, hæc omnia tibi, cum summa veneratione ac intimo fauore præbeo & offero. Nil opto mihi reseruare, sed me & omnia mea, tibi sponte & libentissime

benignissime immolare. Domine Deus meus, creator meus, & Redemptor meus, cum tali affectu, reuerentia, laude, & honore; cum tali gratitudine, dignitate, & amore; cum tali fide, spe, & puritate, te affecto hodie suscipere, sicut te suscepit & desiderauit sanctissima mater tua, gloriosa virgo Maria; quando Angelo euangelizanti sibi Incarnationis mysterium, humiliter ac deuotè respondit: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum uerbum tuum.*

Lucæ 1.

3. Et sicut beatus præcurator tuus, excellentissimus sanctorum Ioannes Baptista, in præsentia tua latibundus exultauit in gaudio Spiritus sancti, dum adhuc maternis clauderetur uisceribus; & postmodum cernens inter homines Iesum ambulans, valde se humilians, deuoto cum affectu dicebat: *Amicus autem Sponsi, qui stat & audit eum, gaudio gaudet propter uocem Sponsi:* Sic & ego magnis & sacris desiderijs opto inflammari, & tibi ex toto corde me ipsum præsentare. Vnde & omnium deuotorum cordium iubilaciones, ardentis affectus, mentales excessus, ac supernales illuminationes, & cælicas uisiones, tibi offero & exhibeo cum omnibus uirtutibus & laudibus, ab omni creatura in cælo & in terra celebratis & celebrandis; pro me & omnibus mihi in oratione commendatis quatenus ab omnibus dignè lauderis, & in perpetuum glorificeris.

ibidem.

Ioan. 1.

4. Accipe uota mea Domine Deus meus, & desideria infinitæ laudationis ac immensæ benedictionis; quæ tibi, secundum multitudinem ineffabilis magnitudinis tuæ, iure debentur. Hæc tibi reddo & reddere desidero, per singulos dies & momenta temporum; atque ad reddendum mecum tibi gratias & laudes, omnes cælestes spiritus & cunctos fideles tuos, precibus & affectibus inuito & exoro.

5. Laudent te uniuersi populi, tribus, & linguæ; & sanctum ac mellissimum nomen tuum, cum summa iubilacione & ardenti deuotione magnificent. Et quicumque reuerenter ac deuotè altissimum sacramentum tuum celebrant, & plena fide recipiunt, gratiam & misericordiam apud te inuenire mereantur, & pro me peccatore suppliciter exorent. Cumque optata deuotione ac fruibili unione potiti fuerint, & bene cõsolati ac mirificè refecti de sacra mensa cælesti abscefferint, mei pauperis recordari dignentur.

Psal. 116.

CAPVT XVIII.

Quod homo non sit curiosus scrutator sacramenti, sed humilis imitator Christi, subdendo sensum suum sacra fidei.

VOX DILECTI.

1. **C**auendum est tibi, à curiosa & inutili perscrutatione huius profundissimi sacramenti, si non uis in dubitationis profundum

fundum

442 DE IMITATIONE CHRISTI LIBER QVARTVS.
fundum submergi. Qui scrutator est maiestatis, opprimetur à gloria. Plus valet Deus operari, quàm homo intelligere potest. Tolerabilis, pia, & humilis inquisitio veritatis, parata semper doceri, & per sanas patrum sententias studens ambulare.

2. Beata simplicitas, quæ difficiles quæstionum relinquit vias, & plana ac firma pergit semita mandatorum Dei. Multi deuotio- nem perdiderunt, dum altiora scrutari voluerunt. Fides à te exigitur & sincera vita, non altitudo intellectus, neque profunditas mysteriorum Dei. Si non intelligis nec capis, quæ infra te sunt, quomodo comprehendes, quæ supra te sunt? Subdere Deo, & humilia sensum tuum fidei; & dabitur tibi scientiæ lumen, prout tibi fuerit vtile ac necessarium.

3. Quidam grauius tentantur de fide & sacramento, sed non est hoc ipsis imputandum, sed potius inimico. Noli curare, noli disputare cum cogitationibus tuis, nec ad inmissas à diabolo dubitationes responde; sed crede verbis Dei, crede sanctis eius & prophetis, & fugiet à te nequam inimicus. Sæpe multum prodest, quòd talia sustinet Dei seruus. Nam infideles & peccatores non tentat, quos securè iam possidet; fideles autem deuotos, varijs modis tentat & vexat.

*Psal. 118. &
118 item
Matt. 11.*

4. Perge ergo cum simplici & indubitata fide, & cum simplici reuerentia ad sacramentum accede. Et quicquid intelligere non vales, Deo omnipotenti securè committe. Non fallit te Deus; fallitur, qui sibi ipsi nimium credit. Graditur Deus cum simplicibus, reuelat se humilibus; dat intellectum paruulis, aperit sensum puris mentibus, & abscondit gratiam curiosis & superbis. Ratio humana debilis est, & falli potest; fides autem vera falli non potest.

5. Omnis ratio & naturalis inuestigatio fidem sequi debet, non præcedere nec infringere. Nam fides & amor ibi maximè præcelsunt, & occultis modis in hoc sanctissimo & superexcellenti-ssimo sacramento operantur. Deus æternus & immensus infinitæque potentæ, facit magna, & inscrutabilia in celo & in terra, nec est inuestigatio mirabilium operum eius. Si talia essent opera Dei, vt facile ab humana ratione caperentur, non essent mirabilia nec ineffabilia dicenda.

F I N I S.